

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/274/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212201458
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hušeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4212201458.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, Údernícka 5, IČO: 36 613 843, proti odporcovi: G. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., V. XXXX/X, za účasti vedľajšieho účastníka: Spotrebiteľské združenie OSA, so sídlom Fedinova 9, Bratislava, IČO: 42 260 086, zastúpené HKP Legal, s.r.o. so sídlom Sasinková 6, Bratislava, IČO: 36 727 334, o zaplatenie sumy 940,90 Eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 8C/81/2012-66 zo dňa 6. augusta 2012 v časti náhrady trov konania vedľajšieho účastníka, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vo vzťahu navrhovateľa a vedľajšieho účastníka **z r u š u j e a v e c v r a c i a** súdu prvého stupňa v tejto časti na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie vo veci samej zastavil. O trovách účastníkov konania rozhodol tak, že odporcovi nepriznal právo na náhradu trov konania. Súd prvého stupňa ďalej rozhodol tak, že nepriznal vedľajšiemu účastníkovi právo náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie v časti zastavenia konania právne odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 96 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa návrhom zo dňa 30.1.2012 domáhal zaplatenia žalovanej istiny s príslušenstvom. Navrhovateľ podaním zo dňa 17.7.2012 zobrať svoj návrh späť a žiadal konanie zastaviť.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie v časti náhrady trov konania účastníkov konania /navrhovateľa vo vzťahu k odporcovi/ odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods.1 OSP dôvodiť tým, že odporcovi, ktorý mal v konaní plný úspech trovy konania nevznikli a ani si trovy konania neuplatnil.

Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie ďalej v časti náhrady trov konania vo vzťahu navrhovateľa a vedľajšieho účastníka odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 150 ods. 1 OSP. Dôvodil tým, že podaním zo dňa 7.6.2012 vstúpil do konania vedľajší účastník na strane odporcu, ktorý si zároveň uplatnil náhradu trov konania. Trovy konania vedľajšieho účastníka spočívajúce v trovách právneho zastúpenia považoval za neúčelné, keďže nevystupuje v konaní ako splnomocnený zástupca odporcu a odporca o jeho vstupe do konania nemal doposiaľ vedomosť. Ďalej dôvodil tým, že vedľajší účastník zahlásil vstup do konania 7.6.2012, tak ako v nespočetnom množstve iných sporov, o predmete konania nemal žiadnu vedomosť, keď jeho oznámenia o vstupe do konania sú všeobecné a totožné. Jeho právny zástupca si pri vstupe do konania vyčíslil trovy právneho zastúpenia, uplatnil námietku premlčania vo veci bez konkrétnych námietok vzťahujúcich sa na danú konkrétnu vec. Súd prvého stupňa nevidel opodstatnenosť, účelnosť trov konania v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka i z dôvodu, že samotnou úlohou vedľajšieho účastníka ako združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal včas odvolanie vedľajší účastník v časti náhrady trov konania vedľajšieho účastníka. Namietal, že súd prvého stupňa v napadnutej časti veci nesprávne právne posúdil. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi prizná náhradu trov konania, resp. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že súd prvého stupňa nesprávne aplikoval ustanovenie § 150 OSP, pre aplikáciu ktorého ustanovenia sa vyžaduje aby sa jednalo o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. Napadnuté uznesenie neobsahuje také dôvody, pre ktoré by mohla byť aplikácia § 150 OSP dôvodná a správna. Argumentáciu súdu považoval za neprípustnú, svojvoľnú, tendenčnú. Poukázal na to, že vystupoval v konaní na podporu odporcu. Zo späťvzatia návrhu na začatie konania nevyplýva, z akého dôvodu vzal navrhovateľ návrh späť. Mal za to, že podstatným pre právne posúdenie veci je, že uplatňovaný nárok nebol uplatnený dôvodne, resp. bol premlčaný. Súd mal o trovách konania rozhodnúť podľa § 146 ods.2 veta prvá OSP a zistiť, či návrh bol podaný dôvodne, či navrhovateľ svojim nedôvodne podaným návrhom nezavinil, že konanie sa muselo zastaviť. Tým, že navrhovateľ zbral žalobu v celom rozsahu späť, zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, pričom sa tak nestalo pre správanie odporcu. Dôvodom späťvzatia návrhu na začatie konania v tomto prípade bolo uplatnenie námietky premlčania vedľajším účastníkom s vedomosťou, že dlh odporcu bol v čase podania návrhu premlčaný. To znamená, že odporca bol v konaní úspešný vďaka úkonu vedľajšieho účastníka, za ktorý vedľajšiemu účastníkovi nebola napadnutým uznesením priznaná náhrada trov konania. Ďalej dôvodil, že SZ OSA je občianskym združením založeným za účelom kolektívnej ochrany práv spotrebiteľov, jeho činnosť spočíva okrem iného v ochrane kolektívnych práv spotrebiteľov v zmysle ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa a § 54 Obchodného zákonníka, ktorú ochranu realizuje prostredníctvom zastupovania spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní, či vstúpení do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. S poukazom na článok 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie považuje stanovisko popierajúce význam právneho zastúpenia za účelové a zjavne nesprávne. Výklad, ktorý by z uplatňovania práv vedľajšieho účastníka vylúčil možnosť dať sa právne zastúpiť, je nie iba absurdný, ale najmä odporujúci zákonom SR a tiež predpisom EÚ, nakoľko pri jeho aplikovaní by nebolo možné prostredníctvom združenia riadne, účelne, efektívne chrániť a presadzovať práva a oprávnené záujmy spotrebiteľov a teda plniť ani základnú úlohu spotrebiteľského združenia stanovenú legislatívou SR a EÚ. Pokiaľ je možné, aby sa „silný“ navrhovateľ dal zastúpiť advokátskou kanceláriou a v prípade úspechu vo veci žiadal náhradu trov právneho zastúpenia, musí byť možné, aby mal takéto oprávnenie aj vedľajší účastník konania, ktorým je navyše v tomto prípade spotrebiteľské združenie, ktoré je zriadené za účelom ochrany práv odporcu ako spotrebiteľa. Námietka premlčania pritom nebola daná zo strany hlavného účastníka a nemohla byť daná ani zo strany súdu. Námietka premlčania je právnou námietkou vyplývajúcou z hmotnoprávnych predpisov. Bez právneho posúdenia veci a bez vznesenia námietky premlčania zo strany vedľajšieho účastníka, by v danom prípade nemohlo byť na ňu zo strany súdu prihliadnuté, pričom je možné a aj pravdepodobné, že hlavný účastník by bol vo veci neúspešný, obdobne ako boli neúspešní mnohí ďalší spotrebiteľia, od ktorých navrhovateľ vymáhal premlčané nároky v prevažnej väčšine zo spotrebiteľských zmlúv, ktoré navyše obsahovali aj neprijateľné podmienky. Súd prvého stupňa svojím postupom a nepriznaním náhrady priamo poprel rovnosť podmienok v konkrétnom súdnom konaní, zasiahol do procesných práv vedľajšieho účastníka garantovaných o. i. v § 93 ods. 4 OSP a znemožnil mu tak reálny výkon úloh spotrebiteľského združenia vymedzených zákonom. Súd prvého stupňa zároveň fakticky odňal spotrebiteľovi právo na kvalifikovanú pomoc spotrebiteľského združenia v rámci občianskeho súdneho procesu. Poukázal na podporu svojich tvrdení na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove napr. sp. zn. 2Co/16/2012-60 zo dňa 23.2.2012, 18Co/16/2012- 48 zo dňa 23.2.2012, 7Co/19/2012 zo dňa 28.2.2012, ako aj na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ v veci C-279/09 zo dňa 22.12.2010. V prípade, ak by sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvého stupňa žiadal, aby odvolací súd v zmysle § 109 ods.1 písm. c/ OSP pred vydaním rozhodnutia prerušil konanie a požiadal Súdny dvor Európskych spoločenstiev o rozhodnutie o práve spotrebiteľského združenia na plnohodnotné právne zastúpenie, vrátane práva na priznanie náhrady trov konania v prípade, ak procesné úkony združenia budú v súdnom spore na prospech spotrebiteľa a budú mať v časti týkajúcej sa účasti spotrebiteľského združenia za následok úspech vo veci - ako o predbežnej otázke.

Navrhovateľ sa vyjadril k odvolaniu vedľajšieho účastníka. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Mal za to, že na strane vedľajšieho účastníka nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. S poukazom na cieľ SZ OSA v zmysle § 3 ods.5 Zák. č. 250/2007 Z. z. nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho

účastníka, keďže samotnou úlohou združenia je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Mal za to, že nemožno prijať záver, že právny zástupca vedľajšieho účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech vo veci, t.j. že poskytol právne služby, ktorých vykonanie malo vplyv na rozhodnutie súdu a ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. Z aktívnej činnosti je zrejmé, že disponuje rozsiahlymi znalosťami a vedomosťami v danej problematike, ktorou sa ako špecifickou zaoberá a je inštitúciou spôsobilou účinne ochraňovať práva spotrebiteľa v súdnom konaní. Mal za to, že keď sa združenie rozhodne využiť pre zastupovanie v konaniach pomoc advokáta, musí trovy právneho zastúpenia znášať z vlastných prostriedkov, v opačnom prípade jeho konanie vytvára dojem účelovosti, čo ustálil vo svojom rozhodnutí aj Okresný súd Nitra sp. zn. 25C/58/2012. Poukázal v tomto smere i na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave 5Co/26/2011, 5Cob/259/2011. Mal za to, že v danom prípade je právne zastúpenie vedľajšieho účastníka nadbytočné, účelové, nehospodárne, keďže združenie sa samo prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v rámci súdneho konania. Podľa názoru navrhovateľa konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a k nehospodárnosti konania. Ďalej poukázal i na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici 13Co/105/2012, 16Co/100/2012, nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/03, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove 13Co/36/2012, 13Co/35/2012, Okresného súdu Bratislava II. 13C/14/2012, Okresného súdu Bratislava IV. 8C/303/2011, Krajského súdu v Banskej Bystrici Košice 6Co/141/2012, Krajského súdu Banská Bystrica 17Co/91/2012. Mal za to, že Charta základných ľudských práv EÚ a rozhodnutia súdneho dvora EÚ nepoukazujú na to, že by sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len na to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. K návrhu na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ v súvislosti s nárokom na náhradu trov konania združenia ako vedľajšieho účastníka uviedol, že tento návrh je nedôvodný a nespĺňa podmienky prejudiciálneho konania vzhľadom k tomu, že v každom jednotlivom prípade je nevyhnutné posudzovať účelnosť vynaložených trov konania. Mal za to, že v zmysle práva EÚ z prejudiciálneho konania je vylúčené vnútroštátne právo členských štátov, čiže SD EÚ nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť a to ani v prípade, ak by bolo v rozpore s právom EÚ, nakoľko preskúmaním vnútroštátneho práva by prekročil svoje právomoci. Priznanie náhrady trov vedľajšiemu účastníkovi je výlučne v kompetencii vnútroštátneho súdu. Zároveň si navrhovateľ uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ako aj konanie ktoré mu predchádzalo postupom podľa § 212 ods. 1 OSP, § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f/OSP a vec mu vrátiť v tejto časti na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 OSP.

Podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Podľa § 146 ods. 2 veta druhá OSP ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Ustanovenie § 146 ods. 2 vyžaduje zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon mal za následok zastavenie konania. Otázka zavinenia podľa prvej vety uvedeného ustanovenia sa však hodnotí iba podľa procesného výsledku. Druhá veta tohto ustanovenia je výnimkou z aplikácie § 146 ods. 2 prvá veta.

Podľa § 150 ods.1 OSP ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Aplikácia ustanovenia § 150 OSP prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad,

ktorý musí byť v rozhodnutí odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania.

Podľa § 221 ods.1 písm. f) OSP súd rozhodnutie zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 2 OSP Ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonomnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvôľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami, vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutie odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej. Odôvodnenie rozhodnutí tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. Ústavy a čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

V danej právnej veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa neodôvodnil svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 169 ods. 1 OSP, týmto svojim postupom odňal účastníkom konania možnosť konať pred súdom, keď jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné pre absenciu dostatku dôvodov.

Odvolací súd v danej právnej veci dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti výroku, týkajúcej sa náhrady trov vedľajšieho účastníka je potrebné podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti pre nedostatok dôvodov, čím bola účastníkom konania odňatá možnosť konať pred súdom.

Nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolací súd vzhliadol v tom, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa absentuje skutkové, ako aj právne odôvodnenie v časti náhrady trov konania vo vzťahu navrhovateľa a vedľajšieho účastníka v tom smere, že nie je z neho zrejmé, či návrh vo veci samej bol vzatý späť a konanie bolo zastavené zavinene z dôvodov ustanovených v § 146 ods. 2 veta prvá OSP alebo z dôvodov podľa vety druhej citovaného ustanovenia a teda v tomto kontexte neposudzoval náhradu trov vedľajšieho účastníka, keďže aplikácia ustanovenia § 150 ods.1 OSP prichádza do úvahy iba v prípade naplnenia predpokladov na priznanie náhrady trov konania.

Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že v časti náhrady trov konania účastníkov / navrhovateľ- odporca/ súd prvého stupňa vecne nesprávne aplikoval ustanovenie § 142 ods.1 OSP, keďže konania skončilo zastavením konania a nie meritórnym rozhodnutím, v ktorej časti však bolo konanie právoplatne zastavené.

Z uvedeného potom nesporne vyplýva, že súd prvého stupňa pre neprijatie skutkových a právnych záverov v tomto smere neskúmal skutkový stav veci v tom, či bol vzatý návrh späť zavinene z dôvodov ustanovených v § 146 ods. 2 veta prvá OSP alebo z dôvodov podľa vety druhej citovaného ustanovenia, keďže aplikácia ustanovenia § 150 ods.1 OSP prichádza do úvahy iba v prípade naplnenia predpokladov na priznanie náhrady trov konania. Samotné posudzovanie dôvodov pre ich nepriznanie náhrady trov konania podľa § 150 ods. 1 OSP z dôvodov hodných osobitného zreteľa môže byť a je až následným posúdením náhrady trov konania.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní súd prvého stupňa opätovne rozhodne vo veci v zmysle ustanovenia § 226 OSP, podľa ktorého je viazaný právnym názorom vysloveným v tomto rozhodnutí a zároveň svoje rozhodnutie aj relevantne odôvodní v súlade s ustanovením § 169 ods. 1 OSP.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.